

16/1/23

TER ADVISERING

Aan de Minister voor Klimaat en Energie
CC de Staatssecretaris Mijnbouw

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Klimaat

Auteur

[Redacted]

Datum

9 januari 2023

Kenmerk

DGKE-K / 25692914

nota

Beslisnota BNC fiche certificeringskader
koolstofverwijdering

Kopie aan

[Redacted]

Bijlage(n)

1

Parafenroute

[Redacted]

Mede namens/met akkoord van Minister van LNV

Aanleiding

Op 30 november jl. heeft de Europese Commissie het voorstel gepubliceerd voor een verordening voor een certificeringskader waarmee koolstofverwijdering kan worden gecertificeerd. Op dit moment ontbreekt een gereguleerd certificeringskader voor koolstofverwijdering in de klimaatarchitectuur, waardoor een private certificeringsmarkt zonder toezicht is ontstaan. Het bijgevoegde BNC-fiche, opgesteld in nauwe samenwerking met LNV, bevat de kabinetsappreciatie van het voorstel.

Advies

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met bijgevoegd BNC fiche.

Akkoord, zie enkele aandachtspunten.

Kernpunten

- Het voorstel is onderdeel van de EU Green Deal en beoogt bij te dragen aan het verwezenlijken van klimaatneutraliteit in 2050.
- De inhoud van het voorstel wordt uiteengezet in de toelichting.
- In het fiche onderschrijft het kabinet het belang van een Europees regelgevingskader voor de certificering van koolstofverwijdering, waarin geen ruimte mag zijn voor vermeden emissies. Betrouwbare certificering is van belang om greenwashing te voorkomen en om gerealiseerde koolstofverwijdering op een hoogwaardige en juiste manier te kunnen inventariseren.
- Het kabinet heeft enkele aandachtspunten bij beoordeling van het voorstel:
 - De vraag of het klimaatbeleid, dat wordt uitgevoerd om te voldoen aan de nationale en Europese Klimaatwet, valt onder de genoemde "wettelijke vereisten", waarmee het niet geldt als additioneel en daarmee niet voor certificering in aanmerking komt. Met als vervolgvraag wat het betekent voor het gelijke speelveld als de mate van additionaliteit verschilt per lidstaat. Het kabinet is

Ontvangen BBR

- van mening dat koolstofverwijderingsactiviteiten die plaatsvinden op de vrijwillige koolstofmarkt additioneel dienen te zijn aan al het geldende beleid en aan gangbare praktijken.
- Het voorstel biedt nu geen duidelijkheid over de toekomstige inzet van deze certificaten buiten de vrijwillige koolstofmarkt. Vermoedelijk ziet de Commissie dit als een proeffase, waarmee een basis voor certificering van koolstofverwijdering wordt gelegd die daarna verder wordt uitgewerkt richting inpassing in bijvoorbeeld het ETS of emissieregistraties. Het kabinet heeft de wens dat het eventueel in de toekomst inzetten van koolstofverwijdering in het ETS (emissiehandelssysteem) voldoende robuust wordt vormgegeven.
 - In de berekening van de hoeveelheid verwijderde koolstof wordt gewerkt met referentiescenario's, die de koolstofverwijdering vertegenwoordigen in het scenario dat de activiteit niet had plaatsgevonden. De vaststelling van deze referentiescenario's moet voldoende strikt zijn om geen ruimte te laten voor bijvoorbeeld het opnemen van eerder verwijderde koolstof, waarbij moet worden voorkomen dat voorlopers worden benadeeld of perverse prikkels ontstaan. Ook is het kabinet geen voorstander van de berekening van specifieke referentiescenario's per project, vanwege de lagere controle op additionaliteit en hogere fraudegevoeligheid.
 - Het kabinet is voorzichtig positief over de uitwerking van toezicht, maar zal pleiten voor duidelijkere eisen aan de lidstaten wat betreft toezicht op de auditors.
- Na bespreking in de ambtelijke voorportalen (BNC 17 januari en CoCo 24 januari), wordt het BNC-fiche na de MR van 27 januari verzonden aan de Tweede Kamer.
 - Over het wetsvoorstel wordt de komende maanden onderhandeld in de raads werkgroep en in de Milieuraad en ook het Europees Parlement zal positie gaan bepalen. De Commissie schat in dat inwerkingtreding van het kader van start kan gaan met een start-up fase vanaf mid-2024 tot 2025.

Toelichting

- De Commissie beoogt de ontwikkeling van een vrijwillig EU-certificeringskader om op betrouwbare wijze hoogwaardige koolstofverwijdering te certificeren met het oog op het verwezenlijken van de klimaatneutraliteitsdoelstelling voor 2050, alsmede het voorkomen van *greenwashing*. Het kader richt zich op koolstofverwijderingsactiviteiten binnen de EU.
- Er worden **drie soorten koolstofverwijdering** gespecificeerd waarvoor gebruik kan worden gemaakt van het certificeringskader:
 - Permanente koolstofopslag – zoals BECCS en Direct Air Capture
 - Koolstoflandbouw
 - Lange-termijn koolstofopslag in producten en materialen – zoals in de houtskeletbouw

over de
wenselijkheid
van BECCS
hoop nog
aanvullend
traject.

Het afvangen van fossiele koolstof voor CCS en CCU wordt expliciet uitgesloten, omdat dit vermeden emissies betreft en geen verwijdering van koolstof uit de atmosfeer.

- De Commissie heeft vier **kwaliteitscriteria** ontwikkeld waar de koolstofverwijderingsactiviteit aan moet voldoen om in **aanmerking** te komen voor certificering. Het gaat om: kwantificatie, **additionaliteit**, lange termijn opslag en duurzaamheid. Er zullen specifieke methodes worden uitgewerkt per koolstofverwijderingsactiviteit.
- Daarnaast vat de Commissie **doelen voor het gebruik van de koolstofverwijderingscertificaten** als volgt samen:
 - Versnelling van de toepassing van verifieerbare koolstofverwijdering van hoge kwaliteit;
 - Aanmoediging van de industrie, boeren en bosbeheerders om effectieve koolstofverwijdering in te zetten;
 - Garanderen van de EU capaciteit om koolstofverwijdering te kwantificeren, monitoren en verifiëren;
 - Stimulering van grote variatie in resultaatgerichte financieringsopties door private of publieke bronnen.
- Eerder heeft het kabinet de ambitie geuit om koolstofverwijderingscertificaten op te nemen in het ETS. In dit wetsvoorstel worden geen handvatten of aanknopingspunten gegeven om dat te implementeren.
- Het **toezicht** op de koolstofverwijderingsactiviteiten wordt als volgt ingeregeld.
 - De Europese Commissie is toezichthouder op de certificatieschema's:
Certificatieschema's moeten worden goedgekeurd door de Europese Commissie om te mogen certificeren volgens dit kader. Daarin worden door de Commissie ontwikkelde methodes gebruikt om de hoeveelheid verwijderde koolstof te bepalen per categorie koolstofverwijdering.
 - Certificatieschema's zijn toezichthouders op de bij hen geregistreerde exploitanten:
Exploitanten, uitvoerders van de koolstofverwijderingsactiviteit, melden zich aan bij een certificatieschema.
 - Lidstaten zijn toezichthouder op de auditors.
Onafhankelijke auditors, die werken voor de certificatieschema's, bezoeken de koolstofverwijderingsactiviteit om te controleren of deze voldoet.
 - Indien wordt voldaan, wordt de activiteit gecertificeerd.
 - De hoeveelheid koolstofverwijdering wordt door de certificatieschema's bijgehouden in openbare registers om dubbel telling te voorkomen en transparantie te borgen.
- Het certificeringskader is in dit voorstel in grote lijnen uitgewerkt, waardoor veel technische details nog onduidelijk zijn. Deze zullen worden uitgewerkt in expertwerkgroepen, dit traject start in Q1 2023.

kan schepen in
Richtlijn of
oplossingen voor
REACT.

lessen uit
certificering
biomassa,
systemen zijn
niet
waterdicht.